

KESTANE SEKTÖR RAPORU

2022

HAZIRLAYAN
CANSU KARABULUT
AR-GE VE KALİTE SORUMLUSU

TANIM

Kestaneler, Fagaceae (kayıngüller) familyasının Castanea cinsine mensupturlar. Kestanelerin doğal yayılma alanları özellikle Kuzey Yarım Küre'nin ılıman bölgeleri olan Çin, Kore, Japonya, Türkiye, Güney Avrupa ve Kuzey Amerika ile birlikte Bolivya'dır.

Kestane ağacı, gövdesi dik, kırmızımtırak kabuklu ve sert yapraklı bir ağaçtır. Yaşadığı coğrafyaya göre farklılık gösterir. Bugün bilinen 16 ayrı türü vardır. Ülkemizin de dahil olduğu Akdeniz Havzası içinde yer alan ülkelerde yetişen kestane türü "Castanea Sativa Mill"dir. 30 m'ye ulaşan görkemli bir yapıya sahip kestane ağacının 500-1000 yıl arası değişen bir yaşam süresi vardır. Aşılandıktan 5 yıl sonra meyve vermeye başlayan ve en yüksek verimine 60. yılında ulaşan ağacın hasadına Eylül ayı ortalarında başlanır. Meyveleri sarımtarak-yeşil renkte, denizkestanesi şeklindeki dikenli kestane kabuğu (kupula) içinde tek ya da ikili üçlü toplar halinde bulunur. Hasat zamanı dikenli kupulası sararıp çatlamaya başlar ve ağaçtan yere düşer. Düşüş esnasında kestane meyveleri dikenli toplarından ayrılır. Doğal yolla düşmeyen kestaneler ise ağaca çıkan köylüler tarafından uzun bir sılıkla dal uçlarına vurulmak suretiyle düşürülür.

KULLANIM ALANLARI

Kestane ile yapılan yiyeceklerin başında kestane tatlısı, kestane pastası, kestane pudingi, çikolatalı kestane tatlısı ve buna benzer lezzetler gelir. Taze tüketimi çok yaygın olan kestanenin bir kısmı da şekerleme sanayinde kullanılıyor. [Avrupa](#) Ülkelerinde de bunlara ek olarak, kestane hamuru gıda sanayinin çok çeşitli dallarında değerlendirilir.

Kestane taze olarak yenebileceği gibi haşlanarak ve kebab yapılarak da yenebilir. Ayrıca kestanenin kabuğu ve ağacın kabuk ve yaprakları da kullanılır. Kestanenin kabukları haşlanıp suyu içilirse sinirleri yatıştırır ve ateşi düşürür.

Kestane kerestesi mobilya üretiminde olduğu kadar, özellikle Karadeniz Bölgesi'nde sudan çürümeye karşı dayanıklı olduğu için tekne yapımında da kullanılır. Şeker içeriği yüksek olduğu için kestane bitkisinin erkek çiçekleri bal arıları tarafından ziyaret edilir. Kestane ile ıhlamur çiçeklerinden elde edilen ballar mükemmel tadı ve doğallığı ile tüketiciler tarafından tercih edilmektedir. Bunun yanı sıra, erkek çiçek püsküllerinden elde edilen çayın sinüzite karşı iyi geldiği ifade edilir.

Kestane öğütüldüğünde, badem ve fındıktaki gibi yağlı bir yapı yerine güzel ve tatlı bir un haline gelir. Bazı araştırmacılar inek sütündeki süt şekeri laktozun çocuklar için alerjik etkisi nedeniyle çocuklara uygun tatlı ve çorbaların hazırlanmasında kestane ununun alternatif bir ürün olabileceğine dikkati çekmektedir.

KESTANENİN FAYDALARI

Aydın'ın ülkemiz üretiminde lider olduğu kestanenin değerli bir ağaç olarak kabul edilmesinin yanı sıra kerestesi, çiçekleri ve yaprağı ile ekonomik olarak en önemli ürünler arasında yer almaktadır.

Kestane diğer sert kabuklu meyve türlerine göre daha az yağ içermekle beraber, insan vücudu için gerekli olan yağ asitlerinden özellikle lineoleik asit bakımından zengin bir kaynak olarak ön plana çıkıyor. 'Lineoleik asit' kardiovasküler hastalıkların önlenmesinde etkili olduğu, ayrıca özellikle çocukların beyin ve retina gelişimi üzerinde de önemli etkide olduğu uzmanlar tarafından belirtiliyor. Besleyici ve kalori değeri yüksek bir besin olan kestane A ve C vitaminleri açısından oldukça zengindir. Bununla birlikte potasyum, magnezyum, kalsiyum, demir, sodyum minerallerini de içermektedir. Nişasta, mineral tuz ve diğer besinsel değerleriyle kestane kış mevsiminin olumsuz şartlarına, fiziksel ve beyinsel yorgunluklara karşı paha biçilmez bir sağlık iksiridir. Ayrıca kalp ve kas sistemini uyarıp su dengesini düzenliyor, kasları güçlendiriyor. Bütün bu yararları yanında kestane, yüksek tansiyon ve damar sertliği şikâyeti olanlara ve şeker hastalarına tavsiye edilmemektedir.

BESİN DEĞERLERİ

Kestane, doyurucu özelliğine paralel olarak insanların beslenmesine katkı sağlayan birçok besin öğelerine sahiptir. Kestanenin besin öğeleri kestane türüne, çeşidine, yetiştiği ekolojik şartlara göre değiştiği gibi uygulanan işleme teknolojilerine göre de değişikliklere uğramaktadır. Örneğin kestane haşlandığı zaman nem oranı yükselmekte ve toplam enerji değeri %33 oranında azalmaktadır. Haşlama esnasında nişasta bileşimi gibi potasyum, sodyum, kalsiyum miktarlarında değişiklik görülmektedir. Kavrulduğu takdirde nem oranı %24 dolaylarında azalırken, şeker miktarı %11 oranında artmakta ve enerji değeri artmaktadır. Kestane kurutulduğunda raf ömrü uzamakta, besin öğelerinde artışlar görülmektedir.

Tablo 1: Kestane Maddesinin Bileşimleri ve Besin Değerleri (g/100 g)

	Taze	Kurutulmuş	Kavrulmuş	Haşlanmış	Un
Yenebilir Kısım %	81	100	82	88	100
Nem %	52,9	10,1	42,4	63,3	11,4
Kalori (kcal)	160	287	200	120	343
Besin Öğeleri					
Karbonhidratlar	34	57,8	39	24,4	63,6
Şekerler	9,6	16,1	10,7	7,5	23,6
Nişasta	24,4	41,7	28,3	16,9	40
Lif	7,3	13,8	8,3	5,4	14,2
Çözünabilir	0,6	1,1	0,7	0,6	1
Çözünemeyen	6,7	12,7	7,6	4,8	13,2
Protein	3,2	6	3,7	2,5	6,1
Yağ	1,8	3,4	2,4	1,3	3,7
Sodyum	0,044	0,083	0,053	0,034	0,082

Potasyum	0,918	1,75	1,12	0,715	1,73
A Vitamini	0,022	0,042	0,027	0,017	0,041
C Vitamini	0,034	0,065	0,0419	0,0267	0,0644
Kalsiyum	0,059	0,113	0,072	0,046	0,111
Demir	0,0022	0,0042	0,0027	0,0017	0,0041
Magnezyum	0,069	0,132	0,085	0,054	0,13

Kaynak: Aydın Ticaret Borsası Laboratuvarı

Standart Kestane Çeşidinin Özellikleri

- Erkencilik
- Yüksek verim
- İri ve lezzetli meyve
- Kabuğun ince olması ve kolay soyulması
- Uzun süre depolanabilmesi
- Şekerlemede dağılmaması
- Hastalık ve zararlılara dayanıklılık
- Kestane hamuruna uygunluk

DÜNYA KESTANE ÜRETİMİ

Çin Halk Cumhuriyeti'nin en önemli paya sahip olduğu Dünya kestane üretiminde; Türkiye yaklaşık 77 bin ton üretim ile dördüncü sırada yer almaktadır. Ülkemizi sırasıyla Güney Kore, İtalya ve Portekiz izlemektedir. FAO'dan alınan rakamlara göre 2021 yılında Dünya kestane üretimi toplamda 2.134.871 ton olup; bunun %73,5'ini Çin, %8,8 'ini İspanya, %3,9'unu Bolivya ve %3,6'sını Türkiye karşılamaktadır.

Tablo 2: Dünya Kestane Üretim Miktarı (Ton)

Ülkeler	2021	2020	2019	2018	2017	Ortalama
Çin	1.570.223	1.743.354	1.849.137	1.822.155	1.797.735	1.756.521
İspanya	187.680	188.690	188.930	184.770	15.623	153.139
Bolivya	83.326	80.882	86.280	84.255	84.691	83.887
Türkiye	77.792	76.045	72.655	63.580	62.904	70.595
Güney Kore	52.501	54.352	54.708	55.484	53.839	54.177
İtalya	43.000	49.750	39.980	32.790	53.422	43.788
Portekiz	37.720	42.180	35.830	34.130	29.875	35.947
Yunanistan	30.710	34.080	28.980	35.230	30.304	31.861
Japonya	15.700	16.900	15.700	16.500	18.700	16.700
Kuzey Kore	12.739	12.363	12.872	12.700	12.528	12.640
Dünya Toplam	2.134.871	2.321.780	2.406.903	2.363.396	21.794.492	6.204.288

Kaynak: Food and Agriculture Organization (FAO)

TÜRKİYE KESTANE ÜRETİMİ

Ülkemizin iklim ve toprak özellikleri kestane yetiştiriciliği için uygun olduğundan önemli bir üretim potansiyeline sahiptir. Üretim ülke geneline yayılmış durumdadır. Özellikle batı

bölgelerimizde yetiştiriciliği önemli bir düzeye ulaşmış bulunmaktadır. Üretim Doğu Karadeniz’de gürgen, kızılâğaç vb. ağaçlarla karışık olarak nadiren de saf kestane toplulukları şeklinde yapılırken, batıya doğru küçük gruplar halinde bol miktarda kestaneliklere rastlanmaktadır. İller itibariyle üretimde sırasıyla Aydın, İzmir, Bartın ve Sinop ön plana çıkmaktadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Türkiye İllere Göre Kestane Üretim Miktarı

Şehir	Toplu meyveliklerin alanı (dekar)	Üretim (ton)	Ağaç başına ortalama verim (kg)	Toplam ağaç sayısı
Aydın	78.249	23.439	32	870.265
İzmir	38.315	23.374	43	636.345
Bartın	0	5.172	26	230.310
Sinop	140	3.660	24	203.990
Zonguldak	0	3.513	17	211.493
Kastamonu	3.247	3.122	35	99.209
Manisa	8.551	2.856	33	131.188
Kütahya	657	2.148	21	152.964
Denizli	1.539	2.263	32	85.029
Çanakkale	383	1.190	42	33.489
Balıkesir	1.455	1.737	44	55.210
Düzce	180	710	38	21.182
Sakarya	135	666	143	4.690
Rize	0	588	18	34.030
Ordu	30	615	26	24.720
Yalova	6	333	30	11.135
Giresun	0	215	13	31.540
Samsun	22	219	14	21.119
Artvin	137	151	17	9.335
Muğla	233	188	46	4.962
Trabzon	0	14	17	4.825
Antalya	80	72	89	2.840
Afyonkarahisar	0	30	50	800
İstanbul	0	14	3	4.750
Bitlis	4	9	18	582
Burdur	23	7	28	455
Isparta	3	5	23	315
Tokat	0	2	9	350

Kaynak: TÜİK

Ülkemizin 2013 yılından 2022 yılına kadar geçen süre içerisinde kestane üretiminde yaklaşık %33,6, toplu meyveliklerin alanında %23, toplam ağaç sayısında ise yaklaşık %30 oranında artış yaşanmıştır.

Tablo 4: Yıllara Göre Türkiye Kestane Üretim Miktarı

Yıl	Toplu Meyveliklerin	Üretim (ton)	Ağaç Başına	Toplam Ağaç Sayısı
	Alanı (dekar)		Ortalama Verim (kg)	
2022	139.400	80.200	32	3.018.045
2021	136.132	77.792	31	2.962.303
2020	135.705	76.045	33	2.790.819
2019	127.141	72.655	34	2.566.067
2018	118.249	63.580	33	2.359.890
2017	115.504	62.904	32	2.355.996
2016	115.704	64.750	33	2.320.655
2015	111.080	63.750	32	2.373.460
2014	111.164	63.762	32	2.353.406
2013	113.069	60.019	31	2.320.409

Kaynak: TÜİK

AYDIN KESTANE ÜRETİMİ

Dünya kestane üretiminde 4. sırada yer alan ülkemizde üretim 60 – 78 bin ton civarlarındadır. İlimizde yetiştirilen kestane miktarı ise yıllara göre değişiklik göstermekte ve 20 – 32 bin ton arasında olmaktadır. Aydın, Türkiye kestane üretiminin yaklaşık %29'unu karşılamaktadır. İlimizde yetişen kestane 180 Tescil No ile 07.12.2010 tarihinde "Aydın Kestanesi" adı altında korumaya alınmış olup 08.09.2015 tarihinde de Avrupa Birliği'ne yapılan Coğrafi İşaret başvurusu 04.06.2020 tarihinde tescillenmiştir.

Tablo 5: Yıllara Göre Aydın Kestane Üretim Miktarı

Yıl	Toplu meyveliklerin alanı (dekar)	Üretim (ton)	Ağaç başına ortalama verim (kg)	Meyve veren yaşta ağaç sayısı	Meyve vermeyen yaşta ağaç sayısı	Toplam ağaç sayısı
2022	78.249	23.439	32	736.870	133.395	870.265
2021	78.480	23.673	32	731.480	134.885	866.365
2020	78.173	25.506	35	731.638	131.522	863.160
2019	76.765	32.232	44	740.635	132.406	873.041
2018	73.433	26.248	39	680.550	129.346	809.896
2017	70.633	24.304	36	670.082	114.165	784.247
2016	68.477	25.423	38	665.209	119.080	784.289
2015	63.970	21.215	33	641.762	91.745	733.507
2014	63.970	20.989	33	641.294	91.105	732.399
2013	66.386	21.406	34	634.109	96.905	731.014

Kaynak: TÜİK (Üretim miktarına göre sıralama yapılmıştır.)

İlimizde kestane yetiştiriciliği ekolojik şartların elverişliliğine rağmen dağlık bölgelerde ve yaylalarda, özellikle kuzeye bakan yamaçlarda yaygındır. Üretim genellikle dağınık ağaçlardan

elde edilmektedir. İlimiz kestane üretiminde ilk üç sırada Nazilli, Sultanhisar ve Köşk ilçeleri yer almaktadır. Üretimde yıllara göre dalgalanmalar yaşanmakta buna da kestane kanseri, iç kurdu ve kuraklık etki etmektedir.

İlimizin 2013 yılından 2022 yılına kadar geçen süre içerisinde kestane üretiminde yaklaşık %9, toplu meyveliklerin alanında %18, toplam ağaç sayısında ise yaklaşık %20 oranında artış yaşanmıştır.

Tablo 6: 2022 Yılı Aydın İlçelere Göre Kestane Üretim Miktarı

İlçeler	Toplu meyveliklerin alanı (dekar)	Üretim (ton)	Ağaç başına ortalama verim (kg)	Meyve veren yaşta ağaç sayısı	Meyve vermeyen yaşta ağaç sayısı	Toplam ağaç sayısı
Nazilli	32.200	9.821	30	327.350	17.050	344.400
Sultanhisar	20.100	5.718	30	190.610	34.755	226.185
Köşk	12.950	3.903	35	111.500	21.280	132.780
Bozdoğan	1.511	1.107	45	24.560	2.760	27.120
Çine	1.127	979	50	19.587	680	20.267
Efeler	4.210	712	35	20.350	17.900	38.250
Kuyucak	3.840	670	27	24.800	14.665	39.450
Karacasu	735	170	35	4.860	6.800	10.730
Buharkent	596	162	40	4.050	5.905	8.720
Yenipazar	890	76	15	5.050	9.800	14.850
Koçarlı	0	28	31	918	200	1.118
Karpuzlu	90	14	15	945	1.550	2.495

Kaynak: TÜİK (Üretim miktarına göre sıralama yapılmıştır.)

İlimizi ilçeler bazında değerlendirdiğimizde ise ilk üç sırada yer alan Nazilli, Sultanhisar ve Köşk ilçelerinin toplam üretimin %83' ünü karşıladığı görülmektedir.

DÜNYA KESTANE İTHALATI

Pazarın büyüklüğü 2022 yılında 245 milyon dolar civarındadır. Dış ticaret potansiyeli bakımından en yüksek ithalat hacmine sahip ilk iki ülkenin %22,1'lik pay ile İtalya ve %6,4'lük pay ile Tayland olduğu görülmektedir.

Tablo 7: Dünya Kabuklu Kestane Karşılaştırmalı İthalat Değerleri

Ülkeler	2022 yılı ithalat değeri (1000 \$)	2022 yılı ithalat miktarı (ton)	2018-2022 yılları arasındaki büyüme değeri (%)	2018-2022 yılları arasındaki büyüme miktarı (%)	2021-2022 yılları arasındaki büyüme değeri (%)	Dünya ithalatındaki payı
İtalya	54.405	19.476	-17	-16	-23	22.1
Tayland	15.956	6.517	0	0	80	6.5
Almanya	15.278	3.215	3	4	-28	6.2
İsviçre	14.717	2.634	0	2	-14	6
ABD	12.900	2.979	2	-2	-2	5.2
Çin	12.149	5.324	-8	-8	-17	4.9
Vietnam	10.679	3.107	82	76	140	4.3
Fransa	10.580	5.233	-7	-5	-8	4.3

Avusturya	9.893	2.194	-3	3	9	4
İspanya	9.792	3.098	13	12	13	4
Dünya Toplam	245.732	86.646	-5	-6	-6	100

Kaynak: ITC Trademap

Ülkeler bazında ithalat değerleri incelendiğinde İtalya 54.405 bin dolar ile ilk sırada yer alırken onu sırasıyla 15.956 bin dolar ile Tayland, 15.278 bin dolar ile Almanya takip etmektedir.

Tablo 8: Dünya Kabuksuz Kestane Karılaştırmalı İthalat Değerleri

Ülkeler	2022 yılı ithalat değeri (1000 \$)	2022 yılı ithalat miktarı (ton)	2018-2022 yılları arasındaki büyüme değeri (%)	2018-2022 yılları arasındaki büyüme miktarı (%)	2021-2022 yılları arasındaki büyüme değeri (%)	Dünya ithalatındaki payı
Japonya	26.547	2.938	1	-3	9	33.4
Fransa	17.238	3.470	-1	10	-8	21.7
İspanya	6.581	3.020	5	26	98	8.3
Almanya	4.271	864	11	-5	-28	5.4
Avusturya	3.709	494	-2	-1	-35	4.7
Belçika	2.665	497	52	48	-3	3.3
İngiltere	2.247	536	10	7	55	2.8
Portekiz	1.735	319	28	19	1726	2.2
Malezya	1.696	332	10	5	-19	2.1
Macaristan	1.577	629	10	13	-29	2
Dünya Toplam	79.572	16.261	2	8	-1	100

Kaynak: ITC Trademap

Dünya Kabuksuz kestane ithalatında değer bazında 2022 yılı 2018 yılı arası %2 oranında bir büyüme yaşanmıştır. Pazarın büyüklüğü 2022 yılında 79 milyon dolar civarındadır. Dış ticaret potansiyeli bakımından en yüksek ithalat hacmine sahip ilk iki ülkenin %33.3'lük pay ile Japonya ve %21.6'lık pay ile Fransa olduğu görülmektedir. Ülkeler bazında ithalat değerleri incelendiğinde Japonya 26.547 bin dolar ile ilk sırada yer alırken onu sırasıyla 17.238 bin dolar ile Fransa, 6.581 bin dolar ile İspanya takip etmektedir.

DÜNYA KESTANE İHRACATI

Kabuklu kestanede Dünya ihracatı 2022 yılı 2018 yılı arası miktar bazında %-4, değer bazında da %-6 oranında düşmüştür. Pazarın büyüklüğü 2022 yılında 248 milyon dolar civarındadır. Dış ticaret potansiyeli bakımından en yüksek ihracat hacmine sahip ilk iki ülkenin %32.4'lük pay ile Çin ve %24.2'lik pay ile İtalya olduğu görülmektedir.

Ülkeler bazında ihracat değerleri incelendiğinde Çin 80.538 bin dolar ile ilk sırada yer alırken onu sırasıyla 60.093 bin dolar ile İtalya takip etmiş ve Türkiye 34.472 bin dolar ile üçüncü sırada yer almıştır.

Ülkemiz 2021 yılında 35.141 bin dolar olan ihracat değerinde 2022 yılında bir önceki yıla oranla %2 düşüş yaşamıştır. Ülkemizin Dünya ihracatındaki payı ise %13.9 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 9: Dünya Kabuklu Kestane Karşılaştırmalı İhracat Değerleri

Ülkeler	2022 yılı ihracat değeri (1000 \$)	2022 yılı ihracat miktarı (ton)	2018-2022 yılları arasındaki büyüme değeri (%)	2018-2022 yılları arasındaki büyüme miktarı (%)	2021-2022 yılları arasındaki büyüme değeri (%)	Dünya ihracatındaki payı
Çin	80,538	36,791	-1	-1	14	32.5
İtalya	60,093	14,418	2	3	-10	24.2
Türkiye	34,472	13,821	-5	-2	-2	13.9
İspanya	12,548	3,547	-21	-24	-46	5.1
Güney Kore	11,623	5,175	-8	-9	-16	4.7
Portekiz	10,928	3,274	-27	-27	-65	4.4
Fransa	9,249	2,132	2	5	-12	3.7
Yunanistan	8,686	4,096	-4	3	-41	3.5
Şile	5,440	2,937	0	17	-7	2.2
Japan	3,549	657	3	-4	2	1.4
Dünya Toplam	248,055	90,812	-6	-4	-13	100

Kaynak: ITC Trademap

Kabuksuz kestanede Dünya ihracatında büyüme miktar bazında 2022 yılı 2018 yılı arası %10'iken, değer bazında %6'dır. Pazarın büyüklüğü 2022 yılında 43 milyon dolar civarındadır. Dış ticaret potansiyeli bakımından en yüksek ihracat hacmine sahip ilk üç ülkenin %32.6'lık pay ile İtalya, %24.9'luk pay ile İspanya ve %12.5'lik pay ile Fransa olduğu görülmektedir. Ülkeler bazında ihracat değerleri incelendiğinde İtalya 14.054 bin dolar ile ilk sırada yer alırken onu sırasıyla 10.754 bin dolar ile İspanya, 5.421 bin dolar ile Fransa takip etmektedir.

Tablo 10: Dünya Kabuksuz Kestane Karşılaştırmalı İhracat Değerleri

Ülkeler	2022 yılı ihracat değeri (1000 \$)	2022 yılı ihracat miktarı (ton)	2018-2022 yılları arasındaki büyüme değeri (%)	2018-2022 yılları arasındaki büyüme miktarı (%)	2021-2022 yılları arasındaki büyüme değeri (%)	Dünya ihracatındaki payı
İtalya	14.054	2.898	5	8	12	32.6
İspanya	10.754	3.321	57	96	9	25
Fransa	5.421	795	-1	2	-13	12.6
Belçika	1.979	341	132	136	112	4.6
Portekiz	1.634	491	-14	-13	27	3.8
Mozambik	1.518	1.345	162	163	-	3.5
Peru	1.488	170	151	141	572	3.5
Çin	1.071	511	20	15	-29	2.5
Hollanda	970	296	0	2	-18	2.3
Güney Kore	864	87	-3	-5	15	2
Dünya Toplam	43.082	11.331	6	10	7	100

Kaynak: ITC Trademap

TÜRKİYE KESTANE İHRACATI

Ülkemizin ihracat rakamlarında son 3 yılı incelendiğinde kestane ihracatımızda İtalya hep ilk sırada gelmiştir. Türkiye kestanesi için İtalya haricinde dış ticaret potansiyeli görülen ülkeler Lübnan, Ürdün, Almanya, Fransa ve BAE'dir. Bu ülkelerin bakıldığında ithalat hacimleri yüksek olup, Türkiye için potansiyel pazar niteliği taşımaktadır. Fakat Çin kestanelerinin bu pazarda ciddi paya sahip olması ve Türkiye'nin bu pazarda potansiyeline rağmen çok geride kalması göze çarpmaktadır.

Tablo 11: Yıllara Göre Türkiye Kestane İhracatı (ABD \$)

Ülkeler	2022		2021		2020	
	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)	Miktar (Kg)	Değer (\$)
İtalya	8.847.219	23.423.879	8.011.285	28.462.886	6.483.134	17.571.003
Lübnan	754.875	1.578.462	529.920	1.220.759	809.710	1.717.009
Ürdün	341.850	634.544	153.564	192.702	166.055	327.549
Almanya	330.665	1.146.133	485.581	2.039.847	428.971	1.474.840
Fransa	269.953	486.938	64.417	238.192	48.652	146.236
BAE	147.519	242.155	307.643	300.579	116.042	204.486
Hollanda	141.519	518.112	164.624	704.774	158.794	468.777
Kuveyt	130.762	258.959	219.357	372.270	152.901	299.552
KKTC	60.260	101.821	71.313	139.688	77.673	131.036
İngiltere	52.942	180.509	106.912	410.594	123.415	413.409
Dünya Toplamı	13.696.347	34.298.177	10.456.875	35.115.662	9.004.721	23.986.644

Kaynak: TÜİK

TÜİK rakamlarına bakıldığında ülkemizin son on yılda ihracatı %87 oranında büyüyerek 34.380 bin dolara yükselmiştir. Son on yıl ithalatı incelendiğinde ise sürekli dalgalanmalar yaşanmış olsa da en yüksek kestane ithalatının gerçekleştiği sene 2019 yılında 1.993 bin dolar olmuştur.

Tablo 12: Yıllara Göre Ülkemiz İhracat ve İthalat Rakamları (ABD \$)

Yıllar	İhracat	İthalat
2022	34.380.176	274.927
2021	35.140.825	897.249
2020	24.058.186	1.372.438
2019	36.066.109	1.993.944
2018	43.246.380	1.673.994
2017	36.858.082	1.176.027
2016	25.036.427	137.278
2015	14.794.175	577.788
2014	40.280.916	726.327
2013	18.372.407	637.753

Kaynak: TÜİK

SEKTÖRE DAİR SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- **Hava Koşulları ve İklim Değişiklikleri:** Kestane üretimi, iklim koşullarına oldukça duyarlıdır. Ani sıcaklık değişiklikleri, aşırı yağış veya kuraklık gibi hava koşulları, üreticilerin verimliliğini etkileyebilmektedir.
  - Dayanıklı Kestane Çeşitlerini Yetiştirme: İklim değişikliğine dayanıklı kestane çeşitlerini tercih etmek, hava koşullarının etkilerini azaltabilir. Bunun yanında su yönetim planları oluşturularak, kuraklık dönemlerinde su tüketimini optimize etmek mümkündür.
- **Hastalıklar ve Zararlılar:** Kestane ağaçları, çeşitli hastalıklar ve zararlılara karşı hassas durumda olabilir. Bu durum, ürün kalitesini düşürebilir ve üreticilerin mücadele etmelerini gerektirebilir.
  - Organik Tarım Uygulamaları: Kimyasal kullanımını azaltmak ve doğal dengeyi korumak adına organik tarım uygulamalarını benimsemek bu sorun için oldukça önemlidir. Bunun yanı sıra hastalıkların ve zararlıların erken teşhisi için düzenli izleme ve kontrol programları oluşturmakta son derece önemlidir.
- **Fiyat Dalgalanmaları:** Kestane fiyatları, arz ve talep dengesine bağlı olarak dalgalanabilir. Bu durum, üreticilerin gelirlerini etkileyebilir ve pazar koşullarına adapte olmalarını gerektirebilir.
  - Çeşitlendirme: Farklı pazarlara ve ürünlere yönelerek, fiyat dalgalanmalarının etkilerini minimize etmek çözüm yolu olabilmektedir. Uzun vadeli sözleşmeler veya fiyat sabitleme anlaşmaları yaparak da belirli bir istikrar sağlamak mümkündür.
- **Pazarlama ve Dağıtım Zorlukları:** Üreticiler, ürünlerini pazarlamak ve tüketicilere ulaştırmak konusunda bazı zorluklarla karşılaşabilir. Özellikle küçük ölçekli üreticilerin geniş pazarlara erişimi sınırlı olabilmektedir.
  - İş birlikleri ve Kooperatifler: Üreticiler arasında işbirlikleri ve kooperatifler kurarak, birlikte pazarlama ve dağıtım faaliyetleri gerçekleştirmek bir çözüm yolu olabileceği gibi, internet üzerinden satış yaparak, ürünlerin daha geniş bir kitleye ulaşmasını sağlamak da çözümler arasındadır.
- **Kalite Standartları ve Sertifikasyon:** Hem iç pazarda hem de ihracatta başarılı olabilmek için kestane üreticileri belirli kalite standartlarına uymak zorundadır. Bu standartlara uyum sağlamak için sertifikasyon almak bazen maliyetli olabilir.

- Eğitim ve Bilinçlendirme: Üreticilere kalite standartları ve sertifikasyon süreçleri konusunda eğitim verilmeli ve üreticiler arasında kalite kontrolü ve standartlara uyum konusunda iş birliği yapılmalıdır.

• **Tüketici Talepleri ve Eğilimler:** Tüketicilerin değişen talepleri ve tercihleri, üreticilerin ürün çeşitliliğini ve kalitesini sürekli olarak gözden geçirmelerini gerektirebilir.

- Pazar Araştırması: Tüketicilerin beklentilerini ve taleplerini anlamak adına düzenli pazar araştırmaları yapmak, buna istinaden yeni ürünler geliştirerek ve mevcut ürünleri iyileştirerek, tüketicilerin taleplerine uyum sağlamak çözümler arasındadır.

Aydın İçin Tanıtım ve Pazarlama Faaliyetleri: Aydın kestanesini ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtmak için etkili pazarlama ve tanıtım stratejileri geliştirmek önemlidir. Kestane festivalleri gibi etkinlikler bu konuda faydalı olabilir.

Ham kestaneyi yurt dışına satmak için çeşitli şekillerde pazarlama ve işleme süreçleri düşünülebilir. Bu konuda bazı öneriler:

• **Kavrulmuş veya Pişmiş Kestane İhracatı:** Ham kestaneyi işleyerek kavrulmuş veya pişmiş kestane ürünleri haline getirmek, dayanıklılığını artırabilir ve tüketicilere hazır bir atıştırmalık sunabilir. Bu ürünlerin ambalajı, markalama ve güzel bir şekilde sunulması, ihracat potansiyelini artırabilir.

• **Kestane Unu:** Ham kestaneyi un haline getirerek kestane unu üretimi yapabilirsiniz. Bu, gluten içermeyen alternatif unlar arayan tüketicilere hitap edebilir. Kestane unu, çeşitli gıda ürünlerinde kullanılabilir.

• **Kestane Şekerlemeleri veya Şekerleme Ürünleri:** Ham kestaneyi şekerleme veya şekerleme ürünleri olarak işleyerek, özellikle tatlı ürünlerinde kullanılacak ürünler üretebilirsiniz. Bu ürünler, yurt dışındaki çikolata, tatlı ve atıştırmalık pazarlarında talep görebilir.

• **Organik ve Doğal Ürün Pazarı:** Kestane ürünlerinizi organik ve doğal bir şekilde yetiştirildiğini vurgulayarak pazarlayabilirsiniz. Bu, sağlıklı ve organik gıda talepleri olan tüketicilere hitap edebilir.

• **Hediyelik Paketler:** Kavrulmuş veya işlenmiş kestaneleri şık ve özel paketler içinde sunarak hediyelik ürünler haline getirebilirsiniz. Bu tür ürünler, hediyelik eşya veya turistik bölgelerde satışa sunulabilir.

- **Restoran ve Şef İşbirlikleri:** Kestane ürünlerini şeflerle işbirliği yaparak restoranlarda veya gurme mutfaklarda kullanılmak üzere satışa sunabilirsiniz.
- **Online Satış Platformları:** Yurt dışındaki müşterilere ulaşmak için online satış platformlarını kullanabilirsiniz. Amazon, Etsy veya özel gıda platformları, ürünlerinizi küresel pazara açmamızı sağlayabilir.

Bu stratejileri kullanarak hem ham kestane üretimini artırabilir hem de farklı pazarlarda çeşitli ürünlerle talebi karşılayabiliriz. Ancak, her bir stratejiyi uygulamadan önce pazar araştırması yaparak, hedef kitlenizi ve potansiyel müşteri taleplerini anlamak önemlidir.